

prima instanță: V. Negru
instanța de apel: A. Panov, A. Pahopol, A. Minciuna

dosarul nr. 2r-989/16

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iuliana Oprea
Ion Druță

examinînd recursul declarat de către Ursu Alexandra, reprezentată de avocatul Sergiu Musteață,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 17 împotriva Alexandrei Ursu, Serghei Barbulat și Mariei Popodneac, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, prin care a fost respinsă cererea apelantei Ursu Alexandra cu privire la repunerea apelului în termen și restituită apelantei Ursu Alexandra cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 13 noiembrie 2013, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 17 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alexandrei Ursu, Serghei Barbulat și Mariei Popodneac, intervenient accesoriu SA „Termocom” în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contului personal deschis la ÎMGFL nr. 17 pe numele pârâților SA „Termocom” în procedura planului a livrat energia termică.

Susține că odată cu deschiderea contului personal, locatarii vizați mai sus au acceptat prestarea serviciilor de către ÎMGFL nr.17, fapt ce se confirmă prin achitarea bonurilor de plată, inclusiv a celor de utilizare a energiei termice și altor servicii comunale . Mai mult că bonurile de plată pentru serviciile prestate nu au fost contestate, fapt ce indică la acordul tacit la calitatea serviciilor prestate.

Astfel, reieșind din cele menționate mai sus indică că au apărut relații dintre locatar, care, de fapt, este și consumator și ÎMGFL nr.17 în calitate de gestionar al fondului locativ, iar potrivit Hotărârii Guvernului nr.434 din 09 aprilie 1998, în clădirile cu mai mulți consumatori și cu un singur echipament de măsurare a energiei consumate, contractul se încheie cu consumatorul principal.

În acest sens precizează că pârâții locuiesc într-un bloc cu multe etaje și nu dispun de rețele aparte care ar putea fi conectate direct la rețelele furnizorilor, ei beneficiază de servicii care sunt prestate prin rețelele comune din bloc, la fel ca și ceilalți locatari.

Prin urmare, indică că pârâții nu au achitat servicii prestate, iar datoria formată la data de 01 august 2013 constituie suma de 27299,67 lei pentru energia termică, fapt ce se confirmă prin informația despre calcularea și achitarea serviciilor locativ-comunale respective.

Iar cu referire la prevederile art.10, 17, 18 al Hotărârii Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, menționează că proprietarii, chiriașii locuințelor sunt obligați să achite la timp serviciile locativ-comunale, inclusiv consumul de energie termică.

De asemenea, subliniază că achitarea serviciilor comunale cade sub incidența prevederilor art.530 Cod civil, mai mult că art.533 Cod civil stipulează expres că creditorul poate pretinde executarea obligației la latitudinea sa de la oarecare din debitori, în partea sau în întregime.

Menționează că ÎMGFL nr.17 în conformitate cu art.617 alin.(2) lit. a) Cod civil este în drept să înainteze cererea de chemare în judecată fără respectarea procedurii de soluționare prealabilă a pricinii pe calea extrajudiciară, însă necătfind la acest fapt pârâții sunt informați prin intermediul facturii lunare și a reclamației (somației), prin care se pune în vedere pârâților să-și execute obligațiile, însă aceștia nu și le-au executat până la momentul de față.

Mai invocă că în prezent Gestionarul Fondului Locativ și SA „Termocom” în procedura planului se află într-o situație financiară precară creată din cauza rău-platnicilor, dintre care fac parte și pârâții.

Solicită încasarea în mod solidar de la pârâții Alexandra Ursu, Serghei Barbulat și Maria Popodneac în beneficiul ÎMGFL nr. 17 cu titlu de datorie suma de 27 299,67 lei și cu titlu de taxa de stat suma de 723,24 lei, precum și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 95,75 lei, în condițiile art. 86 alin.(2) CPC.

În procesul judecării cauzei, SA „Termocom” în procedura planului a fost înlocuită cu succesorul său în drepturi SA „Centrala Electrică Termoficare nr. 2”.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 27 ianuarie 2015, acțiunea a fost admisă și încasat în mod solidar de la Alexandra Ursu, Serghei Barbulat și Maria Popodneac în beneficiul ÎMGFL nr. 17 cu titlu de datorie pentru energia termică livrată pentru perioada 01 noiembrie 2001-01 august 2013 suma de 27 299,67 lei și cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 823,24 lei. Totodată, s-a încasat în mod solidar de la Alexandra Ursu, Serghei Barbulat și Maria Popodneac în beneficiul statului taxa de stat de 95,75 lei.

La 18 august 2016, Ursu Alexandra a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în terme de declarare a apelului, scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea apelului, admiterea cereri de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea pretențiilor înaintate ca neîntemeiate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 a fost respinsă cererea apelantei Ursu Alexandra cu privire la repunerea apelului în termen și restituit apelul declarat de către Ursu Alexandra ca fiind depus în afara termenului legal.

La 31 octombrie 2016, Ursu Alexandra, reprezentată de avocatul Musteață Sergiu a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii contestate cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că prin cererea de apel depusă, Ursu Alexandra a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, scutirea integrală de la achitarea taxei de stat la depunerea apelului, iar instanța de judecată urma să examineze aceste solicitări.

Cât privește repunerea în termenul de declarare a apelului, afirmă că în cererea de apel a motivat că apelanta nu a avut la cunoștință despre această hotărâre, aflând despre existența acesteia în momentul când s-a adresat pentru desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat în vederea întocmirii cererii cu privire la excluderea sumei din factură, nefiind de acord cu datoria acumulată pentru serviciile comunale pe care o indică de fiecare dată intimatul.

Menționează avocatul că verificând sit-ul Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, a stabilit că anterior a existat pe rol pricina civilă la acțiunea intimatului privind încasarea datoriei pentru serviciile comunale și că instanța de fond, în lipsa recurenței, a pronunțat hotărârea contestată cu apel.

Relatează că ulterior a făcut cunoștință cu cauza civilă respectivă și cu dispozitivul hotărârii pronunțat în cauza dată, iar după externarea recurențe din spital i-a adus la cunoștință despre existența acestei hotărâri și doar atunci fiind semnat mandatul avocatului cu împuternicirile corespunzătoare și depusă cererea de apel.

De aceea, consideră că apelanta din motive independente de voința sa a omis termenul de contestare a hotărârii, nefiind citată și din necunoștință de cauză nu a participat la examinarea pricinii în instanța de fond, iar în aceste condiții instanța de apel urma s-o repună apelanta în termenul de declarare a apelului.

Pentru motivele descrise, consideră că încheierea instanței de apel este una neîntemeiată iar apelantei urmează a-i fi asigurat accesul la justiție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurența s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 octombrie 2016, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 72), împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele cauzei, prin încheierea din 12 octombrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a dispus respingerea cererii Alexandrei Ursu cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, restituindu-i apelantei Ursu Alexandra cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Alexandra Ursu în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speță, se constată că dispozitivul hotărârii Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, prin care a fost admisă acțiunea ÎMGFL nr. 17 înaintată împotriva Alexandrei Ursu, Serghei Barbulat și Mariei Popodneac cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, a fost emisă și pronunțată la 27 ianuarie 2015 (f. d. 42).

La fel, înscrisurile dosarului atestă că prin scrisoarea nr. 2378 din 29 ianuarie 2015, Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău a expediat în adresa recurentei Ursu Alexandra, pentru cunoștință, copia dispozitivului hotărârii din 27 ianuarie 2016 (f. d. 44).

Cu toate acestea, Ursu Alexandra a depus cererea de apel împotriva acestei hotărâri numai la 18 august 2016, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Instanța de recurs reține ca lipsită de suport susținerea recurente referitor la faptul că hotărârea primei instanțe a fost pronunțată în lipsa ei, astfel a luat cunoștință cu aceasta ulterior, din care motive considerând că din motive independente de voința sa a omis termenul de contestare a hotărârii.

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) CPC este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data recepționării acestuia.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

În această ordine de idei, instanța de recurs respinge afirmațiile recurente cu referire la faptul că termenul de depunere a apelului pentru Ursu Alexandra a început să curgă de la data recepționării dispozitivului hotărârii, deoarece se combat prin cele relatate.

Mai mult, din materialele cauzei rezultă că prima instanță a întreprins măsuri necesare pentru înștiințarea legală a Alexandrei Ursu despre locul, data și ora examinării cauzei, însă citațiile expediate la adresa domiciliului acesteia au fost restituite instanței fără înmânare, cu mențiunea că a expirat termenul de păstrare (f.d. 24), iar ca urmare fiind dispusă citarea publică a acesteia (f.d. 38-39), ceea ce constituie prin sine citare legală și astfel, nu poate fi invocat la caz necitarea sau necomunicarea actelor de procedură.

Sub acest aspect instanța de recurs apreciază critic și argumentul recurenteii cu referire la faptul că neavând la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, termenul de contestare a hotărârii urmează a fi considerat omis din motive independente de voința sa, deoarece nu se prevede o altă procedură de citare sau înștiințare judiciară a persoanelor cu domiciliu sau reședință cunoscută pe teritoriul Republicii Moldova decât prin citația sau înștiințarea care li se expediază cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, iar dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală, condiție care a fost respectată de instanță în vederea înștiințării recurenteii despre inițierea procesului judiciar de către ÎMGFL nr. 17, precum și înștiințarea despre locul, data și ora examinării cauzei.

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră drept justificată și soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului, or susținerea recurenteii Ursu Alexandra precum că a luat cunoștință cu dispozitivul hotărârea primei instanțe ulterior datei pronunțării, nu constituie motiv întemeiat și justificativ de repunere în termen de declarare a apelului.

Or, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Pe când, Ursu Alexandra nu a făcut, prin probe întemeiate, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, nefiind, de altfel, confirmată prin probe pertinente și admisibile nici agravarea stării de sănătate a recurenteii și nici internarea acesteia în spital în perioada respectivă.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ursu Alexandra, reprezentată de avocatul Sergiu Musteață.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a înaintată de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 17 împotriva Alexandrei Ursu, Serghei Barbulat și Mariei Popodneac, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr.2” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță